

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/119/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4322200328
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4322200328.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Olivera Kolenčíka, v spore žalobcu: G.. D. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M., A. G. XX, zastúpený JUDr. Janou Ondrášikovou, advokátkou so sídlom Levice, Bernolákova 12, proti žalovanému: Q. H. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M., O. X, B.: XX XXX XXX, o vypratanie nebytového priestoru, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Levice zo dňa 6. apríla 2022 č. k. 8C/4/2022-81, v spojení s opravným uznesením z 28. apríla 2022 č. k. 8C/4/2022-94 a opravným uznesením z 5. septembra 2022 č. k. 8C/4/2022-107, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Levice (súd prvej inštancie podľa § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) uznesením z 06.04.2022 č. k. 8C/4/2022-81 v spojení s opravným uznesením zo dňa 28. apríla 2022 č. k. 8C/4/2022-94 a opravným uznesením zo dňa 5. septembra 2022 č. k. 8C/4/2022-107 zastavil konanie a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %. O výške trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto uznesenia.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na § 144, § 145, § 146 ods. 1, § 256 ods. 1, 2, § 262 ods. 1 a 2 CSP.

3. V odôvodnení uznesenia uviedol, že dňa 25.01.2022 podal na Okresnom súde Levice žalobca návrh na vypratanie bytu. Dňa 04.04.2022 žalobca doručil súdu späťvzatie žaloby v celom rozsahu a žiadal konanie zastaviť z dôvodu dobrovoľného vypratania nebytových priestorov. Žalobca žiadal, aby mu súd priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, nakoľko žalovaný nebytový priestor vypratával po podaní žaloby.

4. Súd reagoval na dispozitívny úkon žalobcu, ktorý vzal žalobu v celom rozsahu späť voči žalovanému a konanie zastavil. Keďže k späťvzatiu žaloby došlo pred prvým pojednávaním, súhlas žalovaného so späťvzatím žaloby nie je potrebný.

5. Ak žalobca vezme návrh späť, zásadne platí, že tým procesne zavíni zastavenie konania a je povinný na náhradu trov žalovaného. Ak však žalobu berie späť ako následok správania sa žalovaného po začatí konania, platí, že zastavenie procesne zavínil žalovaný. Keďže dôvodom zastavenia konania je skutočnosť, že došlo k vyprataniu nehnuteľnosti zo strany žalovaného po podaní žaloby žalobcom na súd, je zrejmé, že k zastaveniu konania došlo pre správanie žalovaného, ktorý procesne zavínil zastavenie konania, preto súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania podľa § 256 ods. 1 CSP

tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu. O výške trov konania rozhodne v súlade s § 262 CSP vyšší súdny úradník po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením.

6. Proti tomuto uzneseniu v časti výroku o trovách konania podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Poukázal na to, že dňa 4.10.2021 ho vyzvala JUDr. Jana Ondrášiková na vypratanie nebytových priestorov. S výzvou nesúhlasil, pretože podal trestné oznámenie na pána V. pre trestný čin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 3 TZ, pričom hneď po skončení tohto vyšetrovania miestnosť vyprace. Uviedol, že napriek jeho vysvetleniu prečo miestnosť nevyprace podali na súd žalobu o vypratanie priestorov. Záverom uviedol, že so žiadanou náhradou nesúhlasí.

7. Žalobca sa k podanému odvolaniu žalovaného písomne nevyjadril.

8. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 Zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote, preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku o trovách konania, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 a contrario CSP a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti o náhrade trov konania (II. výrok) je treba podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správne potvrdiť.

9. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

10. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

12. Podľa 252 CSP, každý platí výdavky, ktoré mu v konaní vzniknú.

13. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

14. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky je aj to, že strana sporu, ktorá v konaní, spravdila v spore, uspela, má zásadne právo na to, aby sa jej nahradili všetky trovy, ktoré zaplatila vo vecnej súvislosti s uplatnením tohto základného práva. Ak sa chce súd odchýliť od tohto pravidla, musí vychádzať zo zákona a túto odchýlku aj náležite odôvodniť, inak porušuje základné právo na súdnu ochranu dotknutého účastníka.

15. Náhrada trov konania plní vo vzťahu k sporovým stranám tri základné funkcie. Predovšetkým ide o funkciu kompenzačnú, ktorá vyplýva už zo skutočnosti, že trovy konania sa strane nahrádzajú. To je prejavom tradičného princípu, podľa ktorého tomu, kto je v práve, nemôže byť vedenie sporu na škodu. Súčasne možno pri náhrade trov konania vnímať aj prvky preventívnej funkcie, keďže nevyhnutnosť vzniku trov každého sporového konania do určitej miery preventívne pôsobí proti svojvoľnému a šikanóznemu uplatňovaniu alebo bráneniu domnelých subjektívnych práv na súde. Trovy konania a ich náhrada plnia aj sankčnú funkciu, a to najmä pri aplikácii princípu procesnej zodpovednosti za zavinenie (§ 256 CSP) a čiastočne aj v súvislosti s celkovou náhradou trov konania protistrany.

16. Každá strana znáša trovy spojené s jej účasťou v spore, kým nie je spor skončený (§ 252 CSP). Ak bude rozhodnutím súdu vyslovené, ktorá strana je v práve, nadobudne táto strana nárok na náhradu trov konania, ktoré na dosiahnutie tohto rozhodnutia vynaložila. Právnym dôvodom tohto nároku je to, že strany, ktoré viedli spor, konajú na vlastné nebezpečenstvo a nesú tak zodpovednosť za výsledok sporu. Nemožno pritom nezohľadniť aj okolnosť, že zásada za ručenie za výsledok sporu má aj nepochybný význam výchovný, a to, že zdržiava strany od ľahkomyselného vedenia sporu.

17. Náhrada trov konania je nerozlučne spojená so sporovým konaním a vyplýva z jeho povahy, keď strany sporu stoja proti sebe a je namieste, aby strana, ktorá v spore so svojim nárokom zvíťazila, dostala ňou vynaložené trovy nahradené od protistrany. Úspech vo veci je okolnosťou, ktorá určuje nárok na náhradu trov. Porazenej strane takto potom vzniká povinnosť nahradiť trovy konania víťaznej strane. Ak nie sú tieto okolnosti splnené, strana nemá na náhradu trov konania nárok a vynaložené trovy znáša trvale zo svojho.

18. Pojem „procesné zavinenie“, použitý v ustanovení § 256 CSP, sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska. Zásada zodpovednosti za zavinenie je inštitútom procesného práva, a preto rozhodujúcimi skutočnosťami na posúdenie tejto zodpovednosti sú tie, ktoré vznikli po začatí konania. Zavinenie však nie je možné interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie sa strany sporu (teda aj jej prejav vôle spočívajúci napr. v späťvzátí žaloby) a dôsledkom je vznik trov protistrany (uznesenie Ústavného súdu ČR, II. ÚS 563/01 alebo I. ÚS 469/04). Pokiaľ jedna procesná strana zavíni, že konanie muselo byť zastavené, pričom o veci nemôže byť meritorne rozhodnuté, a tým zistené, či bola žaloba podaná dôvodne, vzniká jej zásadne povinnosť nahradiť druhej procesnej strane trovy konania. Pojem „procesné zavinenie“ je pritom nevyhnutné vykladať komplexne a extenzívne. Za osobu, ktorá zaviniła zastavenie konania, je považovaný aj žalovaný, ktorý svoj dlh splnil po začatí sporu a vyvolal tým u žalobcu nevyhnutnosť späťvzatia dôvodne podanej žaloby. Pokiaľ sporovej strane možno pričítať procesné zavinenie trov konania, ktoré by inak neboli vznikli, súd priznáva ich náhradu protistrane (§ 256 ods. 2 CSP). Povinným subjektom môže byť aj svedok či znalec, kvôli neospravedlnenej neprítomnosti ktorých muselo byť odročené pojednávanie.

19. Zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie sa uplatní pre každé konanie bez ohľadu na to, z akého dôvodu bolo zastavené, ak už vznikol procesnoprávny vzťah medzi súdom a oboma stranami sporu a medzi stranami sporu navzájom. K zastaveniu konania môže dôjsť napr. z dôvodu späťvzatia žaloby, či už úplného, alebo čiastočného (§ 145 CSP), z dôvodu neodstrániteľného nedostatku podmienky konania (§ 161 ods. 1 CSP), z dôvodu odstrániteľného nedostatku podmienky konania, ktorý sa nepodarilo odstrániť (§ 161 ods. 3 CSP). Zavinenie môže pritom existovať na strane žalobcu aj na strane žalovaného.

20. Vychádzajúc z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že predmetom odvolacieho konania je výrok uznesenia súdu prvej inštancie v časti výroku trovách konania, ktorým súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania zastaveného v dôsledku späťvzatia žaloby.

21. Odvolací súd z obsahu súdneho spisu zistil, že žalobca dňa 25.01.2022 doručil prvoinštančnému súdu žalobu, ktorou sa domáhal uloženia povinnosti žalovanému vypratať a odovzdať žalobcovi nebytové priestory. Žalobu odôvodnil tým, že nájom nebytových priestorov zanikol jednostranným právnym úkonom - výpoveďou zo strany žalobcu (prenajímateľa). Žalovaný predmetné nebytové priestory do dnešného dňa nevypratal, pričom výpovedná lehota uplynula dňa 31.08.2021. Od 01.09.2021 žalovaný zadržáva nebytové priestory bez právneho dôvodu. Žalovaný sa obohacuje na úkor žalobcu o opakujúce peňažné plnenia, ktoré by žalobca mal v súvislosti s prenajatím nebytových priestorov ďalšiemu záujemcovi. Žalobca má v zmysle článku 20 Ústavy SR právo vlastníť majetok, ktoré právo zahŕňa aj nakladanie s majetkom, branie úžitkov z majetku a pod. Žalovaný svojím konaním žalobcovi úmyselne bráni nakladať s majetkom, keď nebytové priestory po zániku nájmu odmieta dobrovoľne vypratať.

22. Dňa 04.04.2022 doručil žalobca súdu prvej inštancie späťvzatie žaloby, ktoré odôvodnil tým, že po podaní žaloby dňa 24.02.2022 žalovaný vypratal nebytové priestory na základe upovedomenia žalobcu zo dňa 16.02.2022. Keďže žalovaný nebytové priestory dobrovoľne vypratal, dôvod na spor odpadol, a preto berie žalobu v celom rozsahu späť. Zároveň žiadal, aby mu súd priznal náhradu trov konania v celom rozsahu.

23. Odvolací súd preskúmavajúc dôvodnosť podaného odvolania dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci a vec správne právne posúdil ohľadne odvolaním napadnutého výroku o náhrade trov.

24. Vzhľadom na aplikáciu zásady oficiality pri rozhodovaní o náhrade trov konania musí mať súd pri posudzovaní procesného zavinenia v zmysle § 256 ods. 1 CSP preukázané, či v konečnom dôsledku

k zastaveniu konania došlo z dôvodu na strane žalovaného. Z formálneho hľadiska je procesné zavinenie zastavenia konania pri späťvzati žaloby vždy na strane žalobcu, ktorý ako jediný môže vziať žalobu späť a tento úkon realizuje na vlastnú procesnú zodpovednosť. Tento reštriktívny záver však nemožno bez ďalšieho generalizovať pri rozhodovaní súdu o náhrade trov konania. Ak žalovaný svojím správaním, spočívajúcim predovšetkým v splnení žalovanej povinnosti po začatí konania, vyvolá u žalobcu nevyhnutnosť späťvzatia žaloby, považuje sa na účely náhrady trov konania žalovaný za stranu, ktorá procesne zavinila zastavenie konania.

25. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o náhrade trov prvoinštančného konania v odôvodnení napadnutého výroku rozhodnutia o náhrade trov konania správne uviedol, že žalobca vzal žalobu v celom rozsahu späť ako následok správania sa žalovaného po začatí konania. Súd mal za preukázané, že žaloba bola vzatá späť pre reakciu na správanie sa žalovaného, ktorý požadovaným nárokom žalobcu vyhovel. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie zastáva právny názor, že žalovaný procesne zavinil zastavenie konania tým, že vypratá nebytové priestory po podaní žaloby.

26. Vyššie uvedené skutočnosti viedli odvolací súd k procesnému postupu v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP a rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o trovách konania ako vecne správne potvrdil.

27. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol s poukazom na § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že procesne úspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal, pretože mu žiadne nevznikli a ani si žiadne neuplatnil.

28. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá Civilného sporového poriadku v spojení § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne(dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).